

Beschermingsplan Moerasvogels

Purperreiger (*Ardea purpurea*)

Uiterlijk en gedrag

De purperreiger is een grote, bruin met paars gekleurde reiger, die in kolonies broedt in rustige moerasgebieden. Hij is kleiner dan de Blauwe reiger en heeft een opvallend "slangachtig" uiterlijk. Het is een trekvogel die in de Sahel overwintert. In tegenstelling tot de algemene blauwe reiger is de purperreiger erg gevoelig voor verstoring, zodat hij alleen in natuurgebieden broedt.

Leefgebied van de soort

De purperreiger komt voor in kleine en middelgrote moerassen (>50ha.) met aangrenzend veenweidelandschap. Hij nestelt bij voorkeur in zeer natte verlandingsvegetaties met overjarig riet en lisdode. In Nederland nestelt hij ook in struwelen en moerasbos. Hij foerageert vanuit vegetatierijke oevers in helder, ondiep water, vooral langs slootkanten in veenweidegebieden waar hij vis vangt. Een grote lengte van de oever is daarbij cruciaal.

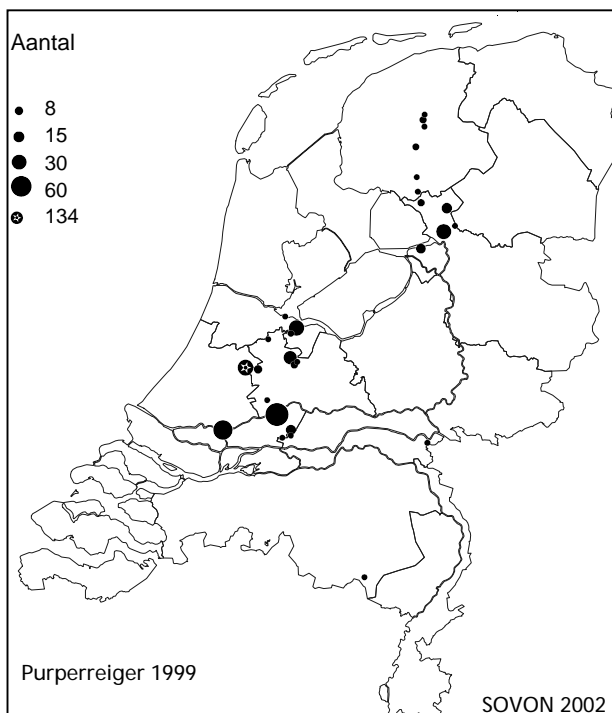
Saxifraga/Janus Verkerk

Bedreigingen

De belangrijkste oorzaak voor de afname van de purperreiger in de vorige eeuw is de afgenomen beschikbaarheid van waterrietzones. Door het ontbreken van beheer is in veel moerassen verbossing en verruiging opgetreden, wat het areaal geschikt habitat verder verkleind heeft. Daarnaast zijn door verdroging veel gebieden beter toegankelijk geworden voor de vos. Omdat purperreigers erg gevoelig zijn voor verstoring is de soort teruggedrongen tot rustige delen van natuurgebieden, waar geen recreanten komen. Een belangrijke factor waarop we in Nederland geen invloed hebben zijn de overwinteringsomstandigheden in de Sahel.

Beschermingsmaatregelen

De belangrijkste maatregelen om de purperreigerstand te bevorderen is het uitbreiden van het areaal waterriet. Dit kan door een natuurlijk peilbeheer in bestaande moerassen, zodat er weer verlanding kan plaatsvinden. Daarnaast is uitbreiding van het moerasareaal gewenst, vooral in de vorm van reservaten waar geen verstoring door recreanten plaatsvindt. Om predatie door de vos te voorkomen is de aanleg van eilanden in moerasgebieden aan te bevelen. Ook maatregelen om de visstand in het veenweidegebied te stimuleren zijn gunstig voor de purperreiger.

Verspreiding in Nederland

De belangrijkste broedgebieden van de purperreiger liggen in het Hollands-Utrechtse veenweidegebied en in NW-Overijssel. Tot aan het begin van de twintigste eeuw had de soort sterk te lijden van vervolging door de mens. Het volledig beschermen van de soort leidde tot een uitbreiding vanuit Midden-Nederland en Overijssel tot in Friesland, waar nu de meest noordelijke purperreigerkolonies ter wereld liggen. In de jaren zeventig broedden gemiddeld 700 paren in ons land, daarna was er sprake van een gestage afname tot 200 à 300 paar begin jaren negentig van de vorige eeuw. In 2000 waren er echter weer ca. 400 broedparen.

E. van Hell

Beschermingsplan Moerasvogels

Purperreiger (*Ardea purpurea*)

Waarom zijn soortbeschermingsplannen nodig?

Sommige planten en dieren kunnen in ons land alleen overleven als we onze uiterste best daarvoor doen, door zoveel mogelijk maatregelen te treffen om de soort te behouden.

Daarvoor zijn soortbeschermingsplannen opgesteld. Hierin staat wat er nodig is om de soort in Nederland te laten voortbestaan.

Omdat veel van de soorten niet zo bekend zijn, is voor elke soort een "factsheet" gemaakt, met daarop een samenvatting van de belangrijkste informatie. Naast een beschrijving van de soort, met een foto, is op een kaartje aangegeven waar de soort nog voorkomt. Ook is aangegeven wat de grootste bedreigingen zijn en, misschien nog wel belangrijker, wat de mogelijke oplossingen hiervoor zijn.

De factsheets zijn gemaakt in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ze zijn bedoeld voor iedereen die beroepsmatig te maken heeft met de soorten, maar ook voor andere geïnteresseerden.

Meer weten?

Voor meer informatie over het beschermingsplan Moerasvogels en voor algemene informatie over vogels:

Vogelbescherming Nederland

www.vogelbescherming.nl

www.moerasvogels.nl

tel. 030-6937700

Voor informatie over de verspreiding van vogels in Nederland:

SOVON Vogelonderzoek Nederland

www.sovon.nl

tel. 024-6848111

Voor meer informatie over dit en andere soortbeschermingsplannen:

Website Soortbescherming

www.soortbescherming.nl

Om het Beschermingsplan Moerasvogels te bestellen:

Expertisecentrum van het ministerie van LNV.

Postbus 482

6710 BL Ede

tel. 0318-822500

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

